

Halál gyertyafénynél

Márai Sándor egyik legszebb könyve a *Szindbád hazamegy*, melynek hőse az öreg Krúdy. A szegény, magányos író utolsó napjait örökíti meg benne, aki Óbudán élt a földszintes Templom utcai házban, oly egyedül, mint a szentek és a költők.

A regénybeli Krúdynak volt egy frakkja, két sötét ruhája, tizenöt inge, néhány Jókai-kötete. A valóságosnak talán ennyije sem. Utolsó esztendeje meddő küzdelem a hitelezőkkel, gondokkal, testi és lelki szenvedéssel. Gyertyafénynél halt meg – tetemes lakbérhátralelkkel, kikapcsolt villannyal, kilakoltatással fenyegetve. Halála napján is arcul csapja a hatalom: magához hívatta a sajtófőnök, és felelősségre vonta „hazafiatlan cselekedetéért”, mert cikket írt egy akkor induló prágai magyar lapba. „Magyarságában merészelt egy magasra kapaszkodott pi-

masz megtámadni” – minősítette a felháborító esetet a fiú, Ifj. Krúdy Gyula.

Márai Krúdy újonnan kiadott könyvét, a *Szindbád megtérését* olvasva jegyzi meg:

„Arra gondolok olvasás közben, milyen boldog lehet egy nemzet, melynek ilyen nagy írója van! Kisebbségi nemzetek jogos elégtétellel bizonyíthatnák az élethez való jogukat ilyen rangú és jelentőségű író jogcímén. A magyar irodalom egymagában jogcím a világ népei között a magyarság létezéséhez. Krúdy műve úgy emelkedik az időben, mint egy időtlen, titokzatos anyagból faragott szobor. Egy napon megértik, hogy a legnagyobb volt, a legnagyobb írók és a legjobb magyarok egyike.”

Közönséges és okatlan volna megkérdezni, hogy ki kinek tartozik a nagy elszámoláskor.

ERKI EDIT